

Дијана Јеленков

У СЕНЦИ СТАРОГ ХРАСТА

У давна времена, негде на самом крају света, живело је мало насеље. Малено село, у коме су своје дане проводили најобичнији људи, чекајући да дође час када ће их незнана сила најзад ослободити земаљских патњи и страдања.

Једног јутра, у свитање зоре, младић је споро коракао сеоским путем. Био је леп и стасит, али се по његовој одећи видело да је сиромашан. Носио је мали завежљај пребачен преко једног рамена, ходао спорим, али сигурним корацима, удишући свежину јесењег јутра и дивећи се лепоти природе око себе. Изненада, у даљини угледа људску прилику ослоњену на стабло великог храстовог дрвета. Учинило му се да је девојка и питао се шта ли ради сама, овако рано посред сеоског пута. Приближавајући се, постао је сасвим сигуран. Да, то је заиста била девојка. И то не било која, већ једна од најлепших у селу. Знао је да је одрасла без родитеља, али је и поред тога постала права лепотица. Неки су је чак сматрали исувише гордом и охолом, на шта она није обраћала превише пажње. И ето, још мало па је била ту, пред њим, сада већ седећи на углачаном камену поред пута, леђима ослоњена на храпаву кору дрвета.

– Добро јутро! – ослови је младић својим дубоким гласом, приближавајући се месту на коме је седела. Изледала му је тако неземаљски, са дугом црном косом уплетеном у вितिцу, тананим рукама преплетеним око колена и погледа изгубљеног у даљини.

– Добро ти јутро, младићу! – одговори му она, тргнувши се као из дубоког сна. На тренутак га је погледала, а онда су јој се очи опет приковале за неку њему невидљиву тачку, тамо на почетку пута, иза кога се лагано рађало сунце.

– Видео сам вас издалека да седите ту сами, па ако вам није добро или ако могу некако да вам помог-

нем... – почео је момак, већ осећајући дрхтавицу како мили од његових усана све до ножних прстију у похабаним ципелама. Очи девојке поново се зауставише на њему. Па ипак, чинило му се да је невидљив и да она гледа кроз њега, негде у даљину.

– Не... хвала вам, али све је у реду. Заправо, очекујем да се догоди нешто што ће ми заувек променити живот! – на те речи њене усне развукоше се у осмех, откривши бисерно беле зубе, а очи јој попримише сјај дијаманта под сунцем. Учинило му се да је цела сачињена од неких сићушних драгуља који светле магичним сјајем.

– Знате, младићу, јуче сам ишла код гатаре да ми прорекне будућност. И рекла ми је... рекла ми је да ће човек мог живота доћи у рану зору, са истока, баш овим путем. Рекла је да ће имати очи боје мора... Ја нисам никада видела море, али сигурна сам да ћу га препознати. Ево седим овде од самог изласка сунца, и чекам. И знате шта, данас краљевић са својом поворком пролази баш овим путем. Боже, знам да је то он! Угледаће ме овде како седим и повешће ме са собом. Биће то крај сиромаштва и беде, живећу онако како сам одувек сањала... са човеком свог живота! Стара циганка још никада није погрешила, мора да буде тако... Али, извините што Вас замарам, Ви свакако имате својих брига...

– Не, не, у реду је... Надам се да ће онај кога чекате доћи ускоро – изговорио је скоро у једном даху, прогутавши кнедлу која му се, против његове воље, створила у грлу. – Али морао бих заиста да кренем...

– Да, наравно, извините што сам вас задржавала – чуо је њене речи, али поглед јој је већ био изгубљен у даљини, а глас тако поражавајуће одсутан да се, не рекавши више ништа, само окренуо и наставио даље према селу. Девојка се на тренутак загледала у прилику која се све више удаљавала од ње, обасјана сунчевим зрацима и већ помало нејасна од прашине сесоског пута. Чинио јој се однекуд познат, тај младић са којим је до малочас разговарала. Сетила се да је био из суседног села, из оне сиромашне породице, није

могла да им се сети презимена. Један од четворице браће, имао је рођаке у њеном месту, а чула је да је један од њих тешко болестан. Вероватно је кренуо да га посети, пешице чак из другог села. Јадничак... Али, брзо је одвратила мисли од њега, јер није желела да испусти тај магичан тренутак када ће се кочије младог краљевића појавити на хоризонту, на истоку, обасјане излазећим сунцем.

Године су пролазиле. Младић је одавно сахранио свог рођака коме је једном давно ишао у посету. Живео је тешко, радећи од јутра до мрака како би прехранио породицу. Само понекад, на тренутак, блеснула би му пред очима слика замишљене девојке која, у сенци старог дрвета, чека свог принца. На моменат би престао са радом и сетно се осмехнуо, а онда би наставио даље, као да ништа није ни било. А онда, сасвим случајно, пут га је опет довео у суседно село. Долазио је због неког посла, истом стазом као и пре неколико година. Ишао је према селу, утонуо у мисли, бриге, планове. И одједном, стао је као укопан. Немогуће. Женска прилика испод огромног храста, немогуће да је то она, она иста са којом је давно разговарао. Па ипак, била је. На истом месту, скоро у истом положају. Само јој је коса била расплетена, а сјај у очима помало угасао. Хладно га је поздравила, очигледно га не препознавши. Одговорио је и наставио не заустављајући се. Знао је њену причу, а и она изгледа није била расположена за разговор. Питао се кога је сада чекала? Неког новог принца? Залуталог странца? Своју судбину? Одједном се безразложно растужио. Дохватио је каменчић са пута и, снажно замахнувши, бацио га у оближњу барицу. Чуо се само тихи пљусак воде и крекет уплашених жаба.

Прашњави пут никада му није изгледао дужи. Као да је ходао данима, а знао је да му до суседног села треба свега пар сати. Није хтео да се подупире штапом. Било му је сасвим довољно то што му је некада смеђа коса постала бела попут снега, што су му руке старачки дрхтале, а ни памет га више није баш најбоље служила. Старост му је падала теже од болести

или сиромаштва, болела га је до последње честице његове душе. Али није јој могао ништа, и зато је само корачао све даље и даље, према селу, где су га чекали тек рођени унуци. Његова се кћи удала у том малом месту пре неколико година, али је дуго чекала на потомство. Мислећи о њој, као да му је ходање бивало лакше, а пут краћи. Осим тога, у даљини је угледао и дивну хладовину огромног дрвета у којој је намеравао да се бар мало одмори. „Зашто стари људи никада немају среће?“, мислио је приближавајући се свом циљу, који је већ био заузет од стране неке друге особе. „Све нам узму, па ни једно мало месташце неће да нам оставе, да одморимо старе кости...“, гунђао је себи у браду, тешко корачајући. Испод дрвета седела је старица. Угледавши човека који јој се приближавао, жена му се обрати:

– Добри човече, молим вас, помозите ми да устанем! Дајте ми руку, не могу сама, стара сам већ... Боли ме свака кошчица, а не желим више да седим овде, идем кући...

Коса јој је била скоро потпуно седа, кожа наборана и пожутела од времена, сјај у очима потпуно угашен. Па ипак, није било сумње – то је била она. Да, била је она, препознао је, иако га памћење баш и није служило. Али њу никада није заборавио, и сада је препознао њен лик, њену угаслу лепоту сакривену испод дубоких бора. Чинило му се да је, негде у дубини душе, и очекивао да ће је ту пронаћи. „Лудача“, помислио је, „чека човека свог живота, лудача једна матора...“ Ипак, било му је некако жао. Изгледала је тако увело и беспомоћно, а глас јој је звучао некако тужно, безживотно. Била је стара као и он, били су заједно у том проклетству. Пружио је руке и нежно ухватио њене измршавеле, кошчате прсте. Старица се полако придигла са камена на коме је седела и склонила са лица прамен седе косе.

– Хвала вам, добри човече, врло сте... – загледала се у лице непознатог човека, учинило јој се некако познато. По први пут је истински погледала у њега. Прелазила је погледом преко поседелих обрва, из-

бораног чела, танких усана. Сасвим лагано, као да се боји, додирнула је руком његово лице, и са болном радошћу која јој је кидала срце на милионе комадића, препознала је очи – очи боје мора.

Велики храст је нестао, иструлео од старости. Нема га више. А ни његова сенка више никоме не недостаје. Јер ни село више не постоји. Од његових становника остале су само надгробне плоче, зарасле у трње. Куће су се урушиле саме, од времена, сеоски пут зарастао је у густо шипражје. Нема више ничега. Милиони људи не знају причу о старици која је крај старог храста препознала своју љубав. Милиони људи лутају стазама живота очајнички трагајући за срећом, а својим слепим погледом не виде да је она ту поред њих и гледа их право у очи.